

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
 PEDRO CRUZ VILLALÓN
 föredraget den 14 juli 2011¹

1. Förevarande begäran om förhandsavgörande avser frågor om tolkningen av en bestämmelse i Europeiska unionens tullkodex² som domstolen tidigare har haft tillfälle att tolka,³ vilken definierar vilka som är gäldenärer med avseende på den tullskuld som uppstått genom att varor olagligen införts till Europeiska unionens tullområde. Målet vid den nationella domstolen avser emellertid en ny situation och avgörandet kan få betydande verkningar. Målets specificitet består i att medverkan i den aktuella olagliga införseln har skett via Internet och att det omtvistade olagliga handlandet har genomförts med post. Avgörandet av målet vid den nationella domstolen kan av denna dubbla anledning påverka ett potentiellt betydande antal personer, på grund av den kraftiga

utvecklingen av näthandeln⁴ och Internets multiplikatoreffekt.⁵

I – Tillämpliga bestämmelser

2. I artikel 202 i tullkodexen föreskrivs följande:

"1. En tullskuld vid import uppkommer genom

a) olaglig införsel till gemenskapens tullområde av tullpliktiga varor

....

1 — Originalspråk: franska.

2 — Rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1), i dess ändrade lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2700/2000 av den 16 november 2000 (EGT L 311, s. 17) (nedan kallad tullkodexen).

3 — Se, särskilt, dom av den 4 mars 2004 i de förenade målen C-238/02 och C-246/02, Viluckas och Jonusas (REG 2004, s. I-2141), av den 23 september 2004 i mål C-414/02, Spedition Ulustrans (REG 2004, s. I-8633), och av den 3 mars 2005 i mål C-195/03, Papismedov m.fl. (REG 2005, s. I-1667).

4 — Som Europeiska ekonomiska och sociala kommittén exempelvis angav i sitt yttrande över Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) om fastställande av en tullkodex för gemenskapen (Moderniserad tullkodex) KOM(2005) 608 slutlig (EUT C 309, 2006, s. 22), "[ökar] volymen av varor som inhandlas via Internet eller per korrespondens i länder långt från unionen ... exponentiellt".

5 — Detta mål kan dessutom påverka utvecklingen av affärsmetoder såsom "drop shipment", vilken gör det möjligt att sälja en vara som köpts av en tillverkare som själv sköter leveransen och således att frigöra sig från problem med lager, logistik, kundservice efter försäljning, med mera.

I denna artikel avses med olaglig införsel all införsel som strider mot artiklarna 38–41 och artikel 177 andra strecksatsen.

II – Målet vid den nationella domstolen

2. Tullskulden uppkommer i det ögonblick då varorna olagligen införs.

3. Följande personer skall vara tullskyldiga [*] [*I enlighet med terminologin i tullkodexen i övrigt används nedan begreppet gäldenär. Övers. anm.]:

— Den som olagligen förde in varorna.

— Var och en som medverkat i den olagliga införseln av varorna och som var medveten om eller rimligen borde ha varit medveten om att denna införsel var olaglig.

— Var och en som förvärvat eller tagit hand om varorna i fråga och som vid förvärvet eller mottagandet av varorna var medveten om eller rimligen borde ha varit medveten om att införseln var olaglig.”⁶

6 — Tullkodexen ändrades under den period då de aktuella händelserna ägde rum, det vill säga mellan april 2004 och maj 2006, bland annat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2005 av den 13 april 2005 om ändring av förordning nr 2913/92 (EUT L 117, s. 13). De ändringar som gjorts i tullkodexen genom denna förordning, bland annat dem som avser dess artikel 40, är emellertid inte av direkt betydelse för avgörandet av målet i den nationella domstolen.

3. Det framgår av beslutet om hänskjutande, samt av de skriftliga yttranden som inkommit i enlighet med artikel 23 i domstolens stadga, att Oliver Jestel, klagande i målet vid den nationella domstolen, under perioden april 2004–maj 2006, bjöd ut ett flertal varor med ursprung i Kina till auktion på nätauktionsplattformen eBay, på vilken han drev två butiker i sitt namn.⁷

4. Klaganden i målet vid den nationella domstolen agerade i egenskap av mellanhand vid ingåendet av avtal om försäljning av varor, mot ersättning för tjänsterna, bland annat lingvistiska sådana, som tillhandahölls genom hans eBay-butiker. Det var den kinesiska leverantören som garanterade leveransen av varorna, fastställde deras priser och såg till att de skickades till unionen, medan köparna som var etablerade i Tyskland fick leveranserna direkt genom post.

7 — Det ska genast preciseras att Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (”Direktiv om elektronisk handel”) (EGT L 178, s. 1) – trots den omständigheten att klaganden i målet vid den nationella domstolen bedrev sin verksamhet via Internet – inte är tillämpligt. Även om eBays verksamhet som mellanhand omfattas av detta direktiv är detta, med stöd av artikel 2 h ii) i nämnda direktiv, inte fallet med ”leverans av varor för vilka ett avtal har ingåtts på elektronisk väg”, som domstolen har slagit fast. Se dom av den 2 december 2010 i mål C-108/09 i mål Ker-Optika (REU 2010, s. I-12213), punkterna 29 och 30.

5. Som framgår av de felaktiga uppgifter som den kinesiska leverantören lämnat angående innehållet i och värdet av de skickade pake-ten hade varorna levererats utan att de hade uppvisats för tullen och följaktligen utan att importtullarna hade betalats.

6. Hauptzollamt Aachen beslutade, eftersom den ansåg att klaganden i målet vid den nationella domstolen hade medverkat i den olagliga införseln av varor till unionens tullområde i den mening som avses i artikel 202.3 andra strecksatsen, om uppbörd av 10 000 euro i tullar och 21 000 euro i mervärdesskatt på import.

7. Klaganden i målet vid den nationella domstolen ingav en begäran om omprövning avseende beslutet om uppbörd, i vilken han gjorde gällande att ingäendet av köpeavtal på eBay och meddelandet av de köparnas namn och adresser till de kinesiska leverantörerna inte kunde utgöra medverkan i den olagliga införseln av varorna, i den mening som avses i artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen, eftersom dessa led hade skett långt innan varorna lämnades för befordran och endast avsåg den kausala transaktionen.

8. Hauptzollamt Aachen fann inte anledning att ompröva sitt beslut. Oliver Jestel

överklagade till Finanzgericht (Tyskland), som emellertid ogillade överklagandet. Oliver Jestel överklagade Finanzgerichts avgörande till Bundesfinanzhof.

III – Tolkningsfrågorna

9. Bundesfinanzhof har ställt sig frågan huruvida Oliver Jestels medverkan i ingäendet av köpeavtalen avseende varorna genom sina nätbutiker på eBay är tillräcklig för att han ska anses som gäldenär avseende tullskulden, i den mening som avses i artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen. Bundesfinanzhof har därför beslutat att ställa följande frågor till domstolen:

”1) Ska den som, utan att direkt ha medverkat vid införsel av varor som införts olagligen till Europeiska unionens tullområde, har fungerat som mellanhand vid ingäendet av köpeavtalen rörande de aktuella varorna och därvid föreställde sig att försäljaren eventuellt skulle leverera varorna eller en del av varorna med undandragande av importtull, anses vara gäldenär avseende tullskulden på grund av ’medverkan’ i en olaglig införsel av en vara till Europeiska unionens tullområde i enlighet med artikel 202.3 andra strecksatsen i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av

den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen?

IV – Bedömning

- 2) Är det i förekommande fall tillräckligt att den ifrågavarande personen anser att detta är tänkbart, eller ska denne anses som gäldenär endast om denne förväntar sig att så kommer att ske?”

10. Den hänskjutande domstolen har preciserat att det inte ännu är slutligt fastställt huruvida Oliver Jestel antog att importen skulle genomföras med fullgörande av tullformaliteterna, huruvida han hyste tvivel därom eller huruvida han från början förväntade sig att det skulle ske med underlåtelse att fullgöra dessa formaliteter.

11. Tjeckiens regering och Europeiska kommissionen har inkommit med skriftliga yttranden.

12. Då ingen begäran om muntlig förhandling har framställts inom den frist som föreskrivs i artikel 104.4 i domstolens rättegångsregler av de parter som inkommit med skriftliga yttranden, har domstolen beslutat att inte hålla någon förhandling.

A – Tolkningsfrågorna

13. Den hänskjutande domstolen har genom sina två tolkningsfrågor önskat få klarhet i huruvida omständigheterna i det nationella målet omfattas av bestämmelserna i artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen.

14. Det är viktigt att understryka att den hänskjutande domstolen anser att det är utrett att de omtvistade varorna har införts olagligen till unionens tullområde, i den mening som avses i artikel 202.1 i tullkodexen. Vad den undrar är huruvida de omständigheter under vilka klaganden i målet vid den nationella domstolen har medverkat i de olika led som lett till den omtvistade olagliga införelsen innebär att det är möjligt att, med stöd av artikel 202.3 andra strecksatsen, anse att klaganden är gäldenär avseende den tullskuld som uppkommit genom nämnda införelse.

15. Den hänskjutande domstolen har uttryckligen angett att den anser att det är tveksamt huruvida en person som, utan att direkt ha deltagit i den olagliga införelsen av en vara, tjänar som mellanhand vid ingåendet av ett köpeavtal avseende nämnda vara kan

anses ha medverkat till införseln i den mening som avses i artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen.

vid förvärvet eller mottagandet av varorna var medveten om eller rimligen borde ha varit medveten om att införseln var olaglig.

16. Den har för övrigt ställt sig frågan huruvida en person i Oliver Jestels situation kan kvalificeras som gäldenär i den mening som avses i artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen, eftersom han kunde "föreställa sig" ("in Betracht ziehen") att varorna eller en del av dessa hade kunnat levereras utan att importtull betalades. Genom sin andra fråga har den, mer precist, önskat få klarhet i huruvida det räcker att nämnda person har kunnat se denna möjlighet som "tänkbar" ("für denkbar halten") eller om det tvärtom krävs att nämnda person "förväntar sig" ("fest rechnen") att denna möjlighet inträffar.

18. Som domstolen har slagit fast, framgår det av själva lydelsen i artikel 202.3 i tullkodexen att unionslagstiftaren har haft för avsikt att uttömmande fastställa villkoren för när personer ska anses vara gäldenärer för tullskulden⁸ och ge en vid definition av de personer som kan anses vara gäldenärer för tullskulden⁹ när varor införts olagligen till unionens tullområde.

B – Strukturen i artikel 202.3 i tullkodexen: andra strecksatsen

17. I artikel 202.3 i tullkodexen definieras tre kategorier av personer som kan vara gäldenärer avseende den tullskuld som uppkommit genom olaglig införsel av en vara till unionens område: För det första de som olagligen förde in varorna, för det andra var och en som medverkat i den olagliga införseln och som var medveten om eller rimligen borde ha varit medveten om att denna införsel var olaglig och för det tredje var och en som förvärvat eller tagit hand om varorna i fråga och som

19. Det är utrett att klaganden i målet vid den nationella domstolen inte är den person som faktiskt¹⁰ infört de omtvistade varorna till unionens tullområde och att han således inte kan anses vara gäldenär avseende tullskulden med stöd av artikel 202.3 första strecksatsen i tullkodexen.¹¹

8 — Se domarna i de ovannämnda målen Spedition Ulustrans, punkt 39, och Papismedov m.fl., punkt 38. Se även dom av den 15 september 2005 i mål C-140/04, United Antwerp Maritime Agencies och Seaport Terminals (REG 2005, s. I-8245), punkt 30.

9 — Se domen i det ovannämnda målet Papismedov m.fl., punkt 38.

10 — Som exempelvis var fallet med en lastbilschaufför som underlät att visa upp de varor som han transporterade vid det första tullkontoret som han passerade när han körde in i unionen, som i det ovannämnda målet Viluckas och Jonusas.

11 — Se domarna i de ovannämnda målen Viluckas och Jonusas, punkt 29, och Spedition Ulustras.

20. Det är även utrett att han inte har förvärvat eller tagit hand om de aktuella varorna och att han inte heller kan anses vara gäldenär avseende tullskulden med stöd av artikel 202.3 tredje strecksatsen i tullkodexen.

21. Den hänskjutande domstolen har således fog för att ställa sig frågan huruvida artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen är tillämplig på omständigheterna i det nationella målet.

C – Vem är gäldenär i den mening som avses i artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen?

22. Kvalificeringen som "gäldenär" i den mening som avses i artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen är underkastad villkor som grundar sig på bedömningskriterier som, i princip, dels är objektiva (medverkan i införseln av de aktuella varorna), dels är subjektiva (medvetenheten om att införseln var olaglig). Som domstolen har fått tillfälle att understryka i väl sammanfattade ordalag, ska en fysisk eller juridisk person för att kunna kvalificeras som gäldenär medvetet¹² ha medverkat i den olagliga införseln av varor eller till förvärvet eller omhändertagandet av varor som har införts olagligen på unionens tullområde, med den preciseringen att subjektiva

bedömningskriterier är sådana att de, i vissa fall, utesluter att någon kan kvalificeras som gäldenär.¹³

23. Det ska, innan villkoren för tillämpning av artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen undersöks, erinras om att den hänskjutande domstolen utgår från att varorna har införts olagligen till unionens område, och således att det gjorts med underlåtelse att fullgöra de förfaranden som föreskrivs i artiklarna 38–41 i tullkodexen. Den hänskjutande domstolen har emellertid inte gett några ytterligare upplysningar i detta hänseende, trots att denna införsel skett med post. Posttrafiken är emellertid föremål för särskilda bestämmelser, varav vissa är folkrättsliga, som kan påverka avgörandet av det nationella målet. En snabb redogörelse för de huvudsakliga bestämmelser som är tillämpliga på posttrafiken krävs således före undersökningen av villkoren för tillämpning av artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen.

1. Inledande anmärkningar angående posttrafikens specifika karaktär

24. I enlighet med artikel 38.1 a i tullkodexen ska varor, som förs in till unionens tullområde, av den person som fört in dem utan

¹² — Se domen i det ovannämnda målet *Papismedov m.fl.*, punkt 40.

¹³ — Se domarna i de ovannämnda målen *Spedition Ulustrans*, punkterna 27 och 28, och *Papismedov m.fl.*, punkt 40.

dröjsmål befordras via den rutt som tullmyndigheterna närmare angivit och enligt deras eventuella anvisningar till det tullkontor som anvisats av tullmyndigheterna eller till någon annan plats som de anvisat eller godkänt. I artikel 38.4 i tullkodexen anges emellertid ett undantag till denna regel för posttrafiken, förutsatt att tullövervakningen och tullens kontrollmöjligheter därigenom inte äventyras.¹⁴

25. Domstolen har ännu aldrig ombetts att tolka denna bestämmelse i tullkodexen, eller mer allmänt att pröva de tullbestämmelser som är tillämpliga på posttrafik.

26. Det är i artiklarna 237 och 238 i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen,¹⁵ vilka utgör avsnitt 4 med rubriken "Posttrafik" i Avdelning VII som omfattar de bestämmelser

som är tillämpliga på normalförfarandet för tulldeklarationer, som de särskilda, unionsrättsliga¹⁶ regler som är tillämpliga på posttrafik fastställs.¹⁷

27. I rådets förordning (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse¹⁸ föreskrevs för övrigt befrielser från importtullar

14 — Se även artikel 45 i tullkodexen.

15 — EGT L 253, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 10, s. 1. Redan i rådets förordning (EEG) nr 4151/88 av den 21 december 1988 om fastställande av tillämpliga bestämmelser på varor som förts in till gemenskapens tullområde (EGT L 367, s. 1), upphävd genom tullkodexen, föreskrevs specifika bestämmelser för posttrafik. Se särskilt dess femte skäl och dess punkter 3, 4 och 10.

16 — Det ska emellertid här erinras om att, i enlighet med artikel 8 i rådets beslut 2000/597/EG, Euratom av den 29 september 2000 om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel (EGT L 253, s. 42), vilket var tillämpligt vid tidpunkten för händelserna i målet vid den nationella domstolen, ska gemenskapernas egna medel enligt artikel 2.1 a och b i nämnda beslut "uppbäras av medlemsstaterna enligt deras respektive nationella lagar och andra författningar, vilka vid behov ska anpassas för att uppfylla gemenskapsbestämmelsernas krav".

17 — I artikel 237.1 A i förordning nr 2454/93 preciseras således att postförsändelser, bland annat paket, ska "anses" ha deklarerats för tullen för övergång till fri omsättning antingen (hypotes a)) vid den tidpunkt då de förs in i gemenskapens tullområde, förutsatt att de är befriade från skyldighet att befordras till tullen i enlighet med bestämmelserna enligt artikel 38.4 i tullkodexen, eller annars (hypotes b)) vid den tidpunkt då de uppvisas för tullen under förutsättning att de åtföljs av en CN22- och/eller CN23-deklaration. Det var ursprungligen fråga om C1- och/eller C2/CP3-deklarationer. Bestämmelsen ändrades genom artikel 1.6 i kommissionens förordning (EG) nr 1602/2000 av den 24 juli 2000 om ändring av förordning nr 2454/93 (EGT L 188, s. 1), i syfte att beakta den omständigheten att de formulär som upprättats av Världspostföreningen för deklaration av postförsändelser i form av brev eller paket hade ersatts. Se i detta avseende det nionde skälet i nämnda förordning.

18 — EGT L 105, s. 1, svensk specialutgåva, område 2, volym 3, s. 146, och rättelse i EGT L 271, 1986, s. 31. Förordningen har ändrats genom akten om villkoren för Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakien anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen och om anpassning av fördragen Protokoll nr 3 om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirländs suveräna basområden i Cypern (EUT L 236, 2003, s. 940). Denna förordning har sedermera upphävts genom rådets förordning (EG) nr 1186/2009 av den 16 november 2009 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse (EUT L 324, s. 23).

avseende försändelser av ringa värde, det vill säga försändelser vars värde inte översteg 22 euro,¹⁹ samt försändelser mellan privatpersoner, närmare bestämt från en privatperson i ett tredjeland till en annan privatperson bosatt inom unionens tullområde, under förutsättning att det gällde import av icke-kommersiell natur.²⁰

28. I beslutet om hänskjutande nämns emellertid varken dessa specifika tullbefrielser eller ens förordning nr 918/83. Republiken Tjeckiens regering har för övrigt av de omständigheter som anges i beslutet om hänskjutande dragit slutsatsen att varorna i fråga borde ha angetts av paketets avsändare, det vill säga leverantören, i de dokument som bifogas paketen, det vill säga formulären CN21 eller CN22, som varor av ringa värde befriade från importtull enligt artikel 27 i förordning nr 918/83. Det kan även utläsas av beslutet om hänskjutande att de importerade varorna under alla omständigheter inte, med hänsyn till frekvensen av importen, kan omfattas av befrielsen för försändelser mellan privatpersoner.

19 — Se artiklarna 27 och 28 i förordningen. Denna befrielse gällde försändelser som skickades direkt från ett tredjeland till en mottagare som befann sig inom unionens tullområde, med undantag för alkoholhaltiga produkter, parfym och luktvatten samt tobak eller tobaksvaror.

20 — Se artiklarna 29–31 i nämnda förordning.

29. Det ankommer emellertid på den hänskjutande domstolen att fastställa de faktiska omständigheter på grundval av vilka den kan dra eventuella slutsatser i detta hänseende.

30. Vad som är viktigt att hålla i minnet är att postförsändelser omfattas av särskilda regler, vilka i huvudsak inte fastställs genom unionens ovannämnda sekundärrättsakter, utan genom Världspostförningens konvention, antagen den 10 juli 1964 inom ramen för Förenta nationerna²¹ och genom den internationella konventionen om förenkling och harmonisering av tullförfaranden,²² undertecknad i Kyoto den 18 maj 1973,²³ – särskilt dess bilaga F.4 avseende tullformalitetserna för posttrafik, vilken godkändes genom rådets

21 — Denna konvention, till vilken alla unionens medlemsstater har anslutit sig, fastställer de allmänna rättsliga bestämmelser som styr den internationella postverksamheten.

22 — Rådets beslut 75/199/EEG av den 18 mars 1975 om slutandet av en internationell konvention om förenkling och harmonisering av tullförfaranden och om godkännande av den därtill knutna bilagan rörande tullager (EGT L 100 s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 2, s. 36).

23 — Genom rådets beslut 2003/231/EG av den 17 mars 2003 om Europeiska gemenskapens anslutning till ändringsprotokollet till den internationella konventionen om förenkling och harmonisering av tullförfaranden (Kyotokonventionen) (EGT L 86, s. 21), anslöt sig unionen till ändringsprotokollet till den internationella konventionen om förenkling och harmonisering av tullförfaranden, antagen av Tullsamarbetsrådet den 26 juni 1999. Se även rådets beslut 2004/485/EG av den 26 april 2004 om ändring av beslut 2003/231/EG om Europeiska gemenskapens anslutning till ändringsprotokollet till den internationella konventionen om förenkling och harmonisering av tullförfaranden (Kyotokonventionen) (EUT L 162, s. 113). Anslutningen omfattar ändringsprotokollets text, inklusive tilläggen I och II, med undantag av tillägg III.

beslut 94/798/EG av den 8 december 1994,²⁴ såsom dessa formaliteter har genomförts i de olika nationella rättsordningarna.²⁵

31. Det framgår särskilt av bestämmelserna i den internationella konventionen om förenkling och harmonisering av tullförfaranden och särskilt av dess bilaga F.4 om tullformaliteter för posttrafiken att iakttagande av tullförfaranden inom ramen för internationella postförsändelser i huvudsak åligger avsändaren, vilken ska tillhandahålla erforderliga handlingar, tulldeklarationsformuläret (ursprungligen formulären C 2/CP 3 i bilaga F.4, sedermera tulldeklaration CN 22 eller CN 23 i unionens tullkodex), erforderliga kommersiella fakturor eller proformafakturor och varje annan i förekommande fall efterfrågad handling (till exempel ursprungsintyg, sundhetscertifikat eller exportintyg).

2. Medverkan i införsel av varor till unionens tullområde

32. Som den hänskjutande domstolen har påpekat finns det inte någon definition i tullkodexen av begreppet medverkan i artikel 202.3

andra strecksatsen. I tullkodexen finns inte heller någon hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar i syfte att fastställa innebörden och räckvidden av dessa bestämmelser. Det rör sig således om ett självständigt unionsrättsligt begrepp som det ankommer på domstolen att definiera. Domstolen har vid upprepade tillfällen angett att det följer av såväl kravet på en enhetlig tillämpning av unionsrätten som likhetsprincipen att en unionsbestämmelse som inte innehåller någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar, för att bestämma dess innebörd och räckvidd, normalt ska ges en enhetlig och självständig tolkning i hela unionen, vilken ska göras med hänsynstagande till sammanhanget och syftet med bestämmelsen i fråga.²⁶

33. Det ska genast understrykas att bestämmelserna i artikel 202.3 i tullkodexen inte har till syfte att fastställa vem som är "ansvarig" för den olagliga införseln av varor till unionens tullområde, utan mer allmänt att bestämma gäldenärerna avseende den tullskuld som uppkommer genom den olagliga införseln, i det allmänna intresset att skydda unionens ekonomiska intressen.

24 — Rådets beslut nr 94/798/EG om godkännande på gemenskapens vägnar av bilagorna E.7 och F.4 till den internationella konventionen om förenkling och harmonisering av tullförfaranden (EGT L 331, s. 11; svensk specialutgåva: område 2, volym 16, s. 59). Det ska påpekas att denna bilaga emellertid antogs med ett generellt förbehåll och förbehåll beträffande normerna 19 och 26 samt rekommendationerna 23, 24 och 25.

25 — Se, i detta hänseende, mina synpunkter i fotnot nr 16.

26 — Se, särskilt, dom av den 18 januari 1984 i mål 327/82, Ekro (REG 1984, s. 107), punkt 11, av den 19 september 2000 i mål C-287/98, Linster (REG 2000, s. I-6917), punkt 43, och av den 27 februari 2003 i mål C-373/00, Adolf Truley (REG 2003, s. I-1931), punkt 35.

34. Artikel 202.3 i tullkodexen ska först och främst tolkas mot bakgrund av de föregående punkterna i den artikeln, särskilt artikel 202.1 a, i vilken olaglig införsel definieras genom hänvisning till bland annat artiklarna 38–41 i tullkodexen. Införsel av varor på unionens tullområde är enligt artikel 202.1 sista meningen i tullkodexen olaglig i den mån varorna inte har uppvisats för tullen i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 38–41 i tullkodexen.

35. Denna bestämmelse bekräftar således den centrala roll som tulldeklarationen, och i förlängningen tulldeklaranten, spelar i tullkodexen. Som domstolen har haft tillfälle att konstatera är egenskapen av gäldenär utslutande knuten till tulldeklarationsformaliteten. Den följer av de rättsverkningar som är knutna till denna formalitet.²⁷ Gäldenär avseende tullskulden är normalt sett deklaranten eller i förekommande fall den person för vilkens räkning deklarationen görs²⁸ eller vidare

den person som har deklarationsskyldighet.²⁹ Själva syftet med artikel 202 i tullkodexen är, i detta perspektiv, att vidga³⁰ begreppet gäldenär avseende tullskulden till att gälla personer som har åsidosatt bestämmelserna om tulldeklaration i unionens tullagstiftning, och bekräftar således negativt tulldeklarationens centrala roll.³¹

36. Det ska, efter denna precisering, påpekas att de tre strecksatserna i artikel 202.3 i tullkodexen innebär att det görs en viss gradering av "delaktigheten" för den person som fastställts som gäldenär på grund av sin medverkan i olaglig införsel av varor. I den första strecksatsen anges således, som huvudgäldenär eller främste sådan, den som olagligen fört in varorna, det vill säga den som normalt sett borde ha fullgjort tullformaliteter och uppfyllt tulldeklarantens skyldigheter. Andra och tredje strecksatserna avser personer som, trots att de inte är "ansvariga" för tullformaliteterna enligt bestämmelserna i tullkodexen,

27 — Dom av den 14 november 2002 i mål C-251/00, *Ilu-mitrónica* (REG 2002, s. I-10433), punkterna 32, 33 och 65.

28 — Som till exempel arbetsgivaren till den person som har genomfört den olagliga införseln i utövandet av uppgifter som han anförtröts av denne. Se domen i det ovannämnda målet *Spedition Ulustrans*.

29 — Se domen i det ovannämnda målet *Viluckas och Jonasas*, punkterna 23 och 24.

30 — Se, bland annat, dom av den 2 april 2009 i mål C-459/07, *Elshani* (REG 2009, s. I-2759), punkterna 26–28.

31 — I likhet med artiklarna 203–205, 210, 211 och 220 i tullkodexen, som alla avser fall som kännetecknas av den berörda aktörens åsidosättande av unionens tullregler. Se dom av den 31 mars 2011 i mål C-546/09, *Aurubis Bulgaria* (REU 2011, s. I-2531), punkterna 32–34.

dock är delaktiga, antingen före eller omedelbart efter den olagliga införseln.

i själva införseln av varorna, det vill säga en delaktighet som helhet i de olika transaktioner som har lett till att varorna fysiskt befinner sig inom unionens tullområde.

37. Artikel 202.3 i tullkodexen gör det således möjligt att bestämma flera kategorier av gäldenärer och, i förekommande fall, solidariskt ansvariga gäldenärer,³² avseende den tullskuld som uppkommit genom den olagliga införseln av varorna. Dessa kategorier bestäms i förhållande till gäldenärernas delaktighet i den aktuella transaktionen. Det är viktigt att i detta hänseende understryka den omständigheten att det i tullkodexen inte fastställs något företräde för en viss kategori av gäldenärer framför en annan, varför tullmyndigheten kan vända sig till den gäldenär den anser bäst placerad för att kunna uppfylla syftet med denna bestämmelse, nämligen betalning av den tull som undandragits genom att tullformaliteterna inte iakttagits.

38. Det objektiva villkor som föreskrivs i artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen är mot denna bakgrund ytterst allmänt utformat och det är uppenbart att det är avsett att omfatta alla slags fall. Vad som krävs är inte en faktisk "medverkan" i en olaglig införsel av varor till tullområdet, och således en mer eller mindre direkt delaktighet i den olagliga handling som begåtts, utan endast en "medverkan"

39. Såsom generaladvokaten Tizzano underströk i sitt förslag till avgörande i målet *Spedition Ulustrans*,³³ är "detta rekvisit alltid... uppfyllt när en person genom handling eller på annat sätt medverkar i införseln av varorna till gemenskapen". Därmed understryks således att det tillämpningsområde som denna bestämmelse potentiellt³⁴ omfattar är mycket brett och att det således kan inbegripa såväl direkta bidrag till den fysiska införseln av varorna till unionens tullområde, det vill säga en aktiv medhjälp till den olagliga passagen av unionens yttre gränser,³⁵ som indirekta bidrag, såsom till exempel medverkan i finansieringen av de importtransaktioner som lett till den olagliga införseln eller vidare, såsom i det nationella målet, själva förmedlingen i samband med ingåendet av avtalet om

33 — Punkt 40 i förslaget till avgörande.

34 — Det vill säga under förutsättning att det, subjektiva, andra villkoret är uppfyllt.

35 — Detsamma gäller det ansvar som är delat mellan chauffören av den lastbil i vilken varorna har passerat unionens yttre gränser utan att tullformaliteterna fullgjorts och hans arbetsgivare, som i det ovannämnda målet *Spedition Ulustrans*.

32 — Såsom var fallet i det ovannämnda målet *Spedition Ulustrans*.

försäljning av den vara som senare olagligen införs till unionens tullområde.

40. Som framgår av beslutet om hänskjutande skedde införseln av varorna på unionens tullområde emellertid med post och klaganden i målet vid den nationella domstolen var varken avsändare eller mottagare av de postförsändelser som utgjorde denna införsel. Dessa omständigheter gör det emellertid inte möjligt att dra slutsatsen att klaganden inte "medverkade" i införseln i fråga, eftersom grunden för en tullskuld som uppkommer genom varor som inte har tulldeklarerats eller som har deklarerats under en felaktig beteckning³⁶ är artikel 202 i tullkodexen.

41. Posttrafikens särprägel måste emellertid beaktas i samband med undersökningen av det subjektiva villkor som uppställs i andra och tredje strecksatserna i artikel 202.3 i tullkodexen, vilka jag ska undersöka nedan och vars funktion just är att relativisera det stränga objektiva villkor som är tillämpligt på personer som normalt sett inte omfattas av de skyldigheter som vilar på tulldeklaranten.

³⁶ — Se domen i det ovannämnda målet *Papismedov m.fl.*, punkt 36.

42. Således kan den slutsatsen dras att en person som har tjänat som mellanhand vid ingåendet av köpeavtal avseende varor som införts på unionens territorium har "medverkat" i denna införsel i den mening som avses i artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen.

3. "[S]om var medveten om eller rimligen borde ha varit medveten om att denna införsel var olaglig"

43. Den person som har medverkat vid införseln av varor på unionens område, i den mening som angetts ovan, kan emellertid endast kvalificeras som gäldenär avseende tullskulden under förutsättning, i enlighet med artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen, att det fastställs att vederbörande var medveten om eller, alternativt, rimligen borde ha varit medveten om att denna införsel var olaglig. Den hänskjutande domstolen har i detta hänseende preciserat att den ännu inte har konstaterat detta.

44. Som domstolen vid ett flertal tillfällen har påpekat, grundar sig förfarandet enligt artikel 267 FEUF på en tydlig funktionsfördelning mellan de nationella domstolarna och EU-domstolen. I ett sådant förfarande är det den nationella domstolen som ska bedöma

omständigheterna i målet.³⁷ Det ankommer således inte på domstolen att själv konstatera att det subjektiva villkoret, det vill säga att klaganden i målet vid den nationella domstolen var medveten om eller ”rimligen borde ha varit medveten om” att införseln av varorna i fråga var olaglig, var uppfyllt i förevarande fall. I syfte att ge ett användbart svar får emellertid domstolen, i en anda av samarbete med de nationella domstolarna, lämna dessa samtliga uppgifter som den anser vara nödvändiga.³⁸ Det ankommer således på den att ge den hänskjutande domstolen de uppgifter som tillåter den att göra detta konstaterande, nämligen att upplysa den dels beträffande vilken metod som ska användas, dels vilka kriterier som ska användas.

45. Den huvudsakliga svårighet som andra strecksatsen i artikel 202.3 i tullkodexen, och för övrigt även tredje strecksatsen, medför är obestridligen att fastställa vad som ska avses

37 — Se, bland annat, dom av den 16 mars 1978 i mål 104/77, Oehlschläger (REG 1978, s. 791), punkt 4, av den 15 november 1979 i mål 36/79, Denkvit Futtermittel (REG 1979, s. 3439), punkt 12, och av den 10 februari 2011 i de förenade målen C-436/08 och C-437/08, Haribo Lakritzen Hans Riegel och Österreichische Salinen (REU 2011, s. I-305), punkt 41.

38 — Se, bland annat, dom av den 1 juli 2008 i mål C-49/07, MOTOE (REG 2008, s. I-4863), punkt 30, av den 4 juni 2009 i mål C-142/05, Mickelsson och Roos (REG 2009, s. I-4273), punkt 41, av den 15 april 2010 i mål C-433/05, Sandström (REU 2010, s. I-2885), punkt 35, och av den 22 december 2010 i mål C-12/10, Lecson Elektromobile (REU 2010, s. I-14173), punkt 15.

med ”rimligen borde vara medveten om”³⁹ att införseln var olaglig.⁴⁰

46. Den hänskjutande domstolen har genom den andra av sina båda frågor föreslagit ett alternativ, det vill säga två möjliga svar. För det första skulle det kunna anses att en person som har medverkat i den olagliga införseln i fråga är gäldenär avseende tullskulden i den mån vederbörande befann sig i en sådan situation att denne kunde tänka sig eller föreställa sig att ett sådant olagligt handlande skulle äga rum. För det andra skulle det kunna anses att denna person endast är gäldenär under förutsättning att han eller hon var praktiskt taget säker på att detta skulle ske.

39 — På engelska ”reasonably have been aware”, på tyska ”vernünftigerweise hätten wissen müssen” och på spanska ”debiendo saber razonablemente”.

40 — Det ska påpekas att tullkodexen innehåller andra bestämmelser med liknande eller identiska formuleringar: Artikel 8.1 första strecksatsen beträffande upphävande av ett beslut som är till förmån för den berörda personen och som fattats på grundval av felaktiga eller ofullständiga upplysningar, artikel 201.3 andra stycket beträffande tulldeklarationer som upprättats på grundval av felaktiga upplysningar, artikel 203.3 andra och tredje strecksatserna beträffande undandragande av varor från tullövervakning, artikel 205.3 beträffande förbrukning av en importtullpliktig vara i en frizon eller ett frilager, och artikel 210.3 andra strecksatsen beträffande utförelse av en exporttullpliktig vara från unionens tullområde. Domstolen har själv använt identiska formuleringar i sina egna domar: Dom av den 17 mars 2011 i mål C-23/10, kommissionen mot Portugal. Användningen av liknande formuleringar är även mycket utspridd i de rättsakter som föreskriver påföljder för tredjeländer eller för vissa personer eller enheter (så kallade *smart sanctions*), då en fysisk eller juridisk person inte kan hållas ansvarig för överträdelsen av ett förbud om denne inte ”rimligen kunde vara medveten om” att dess handlande skulle få denna följd. Se exempelvis artikel 10.2 i rådets förordning (EU) nr 442/2011 av den 9 maj 2011 om restriktiva åtgärder med hänsyn till situationen i Syrien (EUT L 121, s. 1).

47. Jag är inte alls övertygad om att unionslagstiftaren har haft för avsikt att en person som har "medverkat" i införseln av varorna till unionens område, i den mycket vida betydelse av "medverkan" som jag har föreslagit ovan, ska kunna kvalificeras som gäldenär avseende tullskulden i den mening som avses i artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen, när vederbörande inte kunde utesluta att det olagliga handlandet skulle kunna ske, det vill säga, och för att upprepa den hänskjutande domstolens formulering, att personen anser det som "tänkbart" ("denkbar"). Jag är emellertid inte heller säker på att kvalificeringen som gäldenär avseende tullskulden i den mening som avses i denna bestämmelse kräver en sådan grad av tillförlitlighet att vederbörande förväntar ("fest rechnen") sig att det olagliga handlandet ska ske.

48. Jag är således böjd att anse att domstolen måste frigöra sig från det alternativ som den hänskjutande domstolen har föreslagit och komma fram till en självständig tolkning av det uttryck som har använts i artikel 202.3 andra och tredje strecksatserna i tullkodexen.⁴¹

49. Adverbet "rimligen" avser villkoret om en normalupplyst ekonomisk ak-

41 — Se, i detta hänseende, mina synpunkter ovan, punkt 32.

tör⁴² och anger vad var och en, under normala omständigheter, borde ha vetat. Vad det subjektiva villkoret kräver är i slutändan en konkret bedömning av de upplysningar som personen i fråga förfogade över eller kunde ha förfogat över under normala omständigheter i syfte att mäta sannolikheten att denne avseiktligt handlat i strid med tullreglerna.

50. Det subjektiva villkor som föreskrivs i artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen innebär följaktligen en skyldighet för tullmyndigheten att, under behöriga domstolars kontroll, fastställa att den som har medverkat i den olagliga införseln av varorna förfogade över, borde ha förfogat över eller kunde ha förfogat över upplysningar som tillät vederbörande att upptäcka det olagliga handlandet, förutse det och, i förekommande fall, förhindra det.

42 — Begreppet normalupplyst ekonomisk aktör erinrar naturligtvis om begreppet genomsnittskonsumert, eller Internetanvändare, som är normalt informerad samt skäligen uppmärksam och upplyst, mot bakgrund av vilken bland annat ett märkes särskilningsförmåga bedöms: Dom av den 18 juni 2002 i mål C-299/99, Philips (REG 2002, s. I-5475) och av den 15 september 2005 i mål C-37/03 P, BioID mot harmoniseringsbyrån (REG 2005, s. I-7975). "Den normalt informerade samt skäligen uppmärksamme och upplyste genomsnittskonsumerten" används även i andra sammanhang än i varumärkesrätten. Se dom av den 16 juli 1998 i mål C-210/96, Gut Springenheide och Tusky (REG 1998, s. I-4657), på området konsumentskydd dom av den 4 oktober 2007 i mål C-457/05, Schutzverband der Spirituosen-Industrie (REG 2007, s. I-8075), på området visseleande reklam dom av den 8 april 2003 i mål C-44/01, Pippig Augenoptik (REG 2003, s. I-3095).

51. Inom ramen för denna bedömning kan alla sorters omständigheter beaktas av behöriga nationella myndigheter och domstolar. Upplysningsvis och icke uttömmande kan nämnas villkoret angående vilken typ av person som avses (privatperson, näringsidkare eller en person som delvis bedriver näringsverksamhet) samt i vilken egenskap denne varit inblandad i transaktionen, arten av den verksamhet som anses som ”medverkan” i den ifrågakvarande olagliga införseln samt i vilket skede av importtransaktionen som denna verksamhet skett (finansiering av importtransaktionerna, organisering av det sätt på vilket varorna transporterades, ingående av köpeavtal), de avtalsförpliktelser som eventuellt fortfarande åligger personen eller, mer grundläggande, de upplysningar som personen förväntas ta del av eller som finns tillgängliga och är lätta att få tillgång till.

52. Det ankommer på behöriga nationella myndigheter och domstolar att, genom att väga de olika relevanta uppgifter som de har tillgång till mot varandra, bedöma dessa för att med tillräcklig sannolikhet fastställa att personen i fråga har handlat avsiktligt. Även om behöriga nationella myndigheter och domstolar måste tillerkännas ett utrymme för skönsmässig bedömning i detta avseende, ankommer det dock på dem att göra denna bedömning med iakttagande av de regler som gäller för bevisföring i jämförbara

situationer, i enlighet med likvärdighets- och effektivitetsprinciperna.⁴³

53. Tillåt mig, efter att ha preciserat detta, avslutningsvis och i det enda syftet att ge den hänskjutande domstolen ett användbart svar på dess tolkningsfrågor, att mer konkret illustrera de uppgifter som kan beaktas i det fall som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen.

54. Som framgår av de preciseringar som den hänskjutande domstolen har lämnat medverkade klaganden i målet vid den nationella domstolen i den olagliga införseln av varorna i fråga i form av förmedling genom sina eBay-butiker.

55. Kommissionen har i detta hänseende påpekat att klaganden i målet vid den nationella domstolen dels inte kan förneka att han således, genom sina eBay-butiker, med viss regelbundenhet och i vinstsyfte, ägnade sig åt saluförande av varor på Internet, genom att organisera och underlätta ingåendet av köpeavtal avseende leveranser av varor från Kina till unionen, dels inte kunde vara omedveten om att leveranser av detta slag medförde skyldighet att betala importtullar. Kommissionen

43 — Se, i detta hänseende, särskilt dom av den 10 april 2003 i mål C-276/01, Steffensen (REG 2003, s. I-3735), punkt 80, av den 7 september 2006 i mål C-526/04, Laboratoires Boiron (REG 2006, s. I-7529), av den 24 april 2008 i mål C-55/06, Arcor (REG 2008, s. I-2931), punkt 192, och av den 28 januari 2010 i mål C-264/08, Direct Parcel Distribution Belgium (REU 2010, s. I-731), punkterna 32–36 och 42–47.

har i detta hänseende hänvisat till det upplysningsblad för beställning av varor via Internet (e-handel) som upprättats av den tyska tullmyndigheten. Kommissionen drar härav slutsatsen att man hade rätt att förvänta sig att han skulle underrätta leverantören eller sina kunder om gällande bestämmelser och påtala att de måste iakttas, om han hyste några tvivel beträffande huruvida införseln av varorna i fråga till unionens tullområde var laglig.

56. Kommissionen har därvid stött sig på två omständigheter. För det första beskaffenheten av den verksamhet som klaganden i målet vid den nationella domstolen bedrev och att den verksamhet som klaganden bedrev på Internet, på grund av sin varaktighet och sin omfattning, var nästintill yrkesmässig. För det andra att relevanta upplysningar om den tullagstiftning som var tillämplig på verksamheten fanns offentligt tillgängliga. Detta föranleder följande påpekanden.

57. Det ska understrykas att den första omständigheten mindre avser klagandens ”ställning” än beskaffenheten av hans verksamhet eller de sätt på vilka han bedriver nämnda verksamhet. Det rör sig inte om att fastställa huruvida han ska anses som näringsidkare, en person som delvis bedriver näringsverksamhet eller som en privatperson, eftersom denna uppdelning inte har någon grund i tullkodexen. Även om det faktum att en fysisk person yrkesmässigt bedriver en verksamhet visserligen innebär att han eller hon förväntas känna till alla regler som är tillämpliga på

nämnda verksamhet,⁴⁴ kan däremot inte en fysisk person som bedriver verksamhet som privatperson enbart av denna anledning vara befriad från skyldigheten att iaktta tillämpliga tullbestämmelser eller undantas från allt ansvar för en eventuell överträdelse av dessa bestämmelser.

58. Vid bedömningen ska det emellertid beaktas huruvida den aktuella verksamheten har bedrivits fortlöpande, de aktuella varornas volym, antalet och frekvensen av postförsändelserna samt den omständigheten att postförsändelserna har skickats av en och samma leverantör eller ett mycket begränsat antal leverantörer. På samma sätt är den omständigheten att personen i fråga har ändrat det sätt på vilket vederbörande bedrev sin verksamhet just i syfte att undvika att behöva uppfylla tullformalitetserna, ur detta perspektiv, av sådant slag att det kan vara av avgörande betydelse.

59. Den andra omständigheten – att relevanta upplysningar fanns offentligt tillgängliga – utgör säkerligen den huvudsakliga omständigheten att beakta för att bedöma huruvida en person rimligen kan anses avsiktligen ha

44 – Den omständigheten att verksamheten bedrivs yrkesmässigt kan däremot självklart beaktas vid bedömningen av de uppgifter som personen i fråga har tillgång till.

handlat i strid med tullbestämmelserna. Den hänskjutande domstolen får i detta hänseende beakta upplysningar som är avsedda för allmänheten som är lätta att finna och få tillgång till, såsom det informationsblad för beställning av varor på Internet som kommissionen har nämnt. Den måste även kunna grunda sig på de upplysningar som klaganden i målet vid den nationella domstolen enligt avtal var skyldig att inhämta, det vill säga eBays användarvillkor⁴⁵ och särskilda regler.

tillämpliga. Bland de upplysningar som eBay således har lagt ut på sin webbplats under avsnittet "Hjälp" finns särskilt, under rubrikerna "Betaling och leverans", "Förpacka och skicka ett föremål", "Leverera internationellt", ett dokument med rubriken "Dokument och tullformaliteter"⁴⁸, vilket sammanfattar de skyldigheter som åligger säljarna med avseende på tull.

60. I synnerhet omfattas av denna kategori av "obligatoriska" upplysningar "reglerna för säljare",⁴⁶ som alla eBaymedlemmar måste läsa och ta del av och som bland annat syftar till att säkerställa tillämpningen av "lokala lagar och förordningar". Säljarna är således genom avtal bundna att känna till och iaktta direktiven för internationell försäljning,⁴⁷ i vilka det preciseras att det är nödvändigt att säljare och köpare iakttar de olika lagar som är

61. Det ankommer emellertid, som jag har angett ovan, på den hänskjutande domstolen att fastställa huruvida klaganden kan kvalificeras som gäldenär avseende den tullskuld som uppkommit genom den olagliga införseln av varor på unionens tullområde, i den mening som avses i artikel 202.3 andra strecksatsen i tullkodexen. Denna bedömning ska göras mot bakgrund av beskaffenheten av den verksamhet som klaganden bedriver, de upplysningar som han var skyldig att känna till och det faktiska och rättsliga sammanhang i vilket verksamheten bedrivits, särskilt den omständigheten att införseln av varorna i fråga skedde med post.

45 — <http://pages.ebay.fr/help/policies/user-agreement.html>.

46 — <http://pages.ebay.fr/help/policies/seller-rules-overview.html>.

47 — <http://pages.ebay.fr/help/policies/seller-international.html>.

48 — <http://pages.ebay.fr/help/pay/customs.html>.

V – Förslag till avgörande

62. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår jag att domstolen besvarar de frågor som ställts av Bundesfinanzhof på följande sätt:

”Artikel 202.3 andra strecksatsen i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2700/2000 av den 16 november 2000, ska tolkas så, att en person ska anses vara gäldenär avseende en tullskuld som har uppstått på grund av medverkan i en olaglig införsel av en vara till Europeiska unionens tullområde om vederbörande, utan att direkt ha bidragit till införseln, har medverkat vid införseln som mellanhand vid ingåendet av köpeavtalen för varorna, när det har fastställts att vederbörande, mot bakgrund av de upplysningar som han eller hon hade eller kunde få tillgång till under normala omständigheter, med tillräcklig sannolikhet har handlat avsiktligt.

Det ankommer på behöriga nationella myndigheter och domstolar att i detta syfte bedöma och väga de relevanta uppgifter som de har tillgång till mot varandra, med iakttagande av de regler som gäller för bevisföring i jämförbara fall, i överensstämmelse med likvärdighets- och effektivitetsprinciperna.”